

28. JUL –SVETSKI DAN HEPATITISA

Svetki Dan hepatitisa se obeležava OD 63. Skupštine Svetske zdravstvene organizacije kada odlučeno je da 28. jul bude Svetki dan borbe protiv hepatitisa sa ciljem edukacije i boljeg razumevanja virusnih hepatitisa kao globalnog problema svetskog zdravstva i podsticanja mera prevencije i kontrole ove bolesti.

Hepatitisi u Srbiji su još uvek tema kojoj se ne posvećuje neophodna pažnja. Nedovoljna informisanost o bolesti, rizicima i načinu prenošenja, kao i o prevenciji hepatitisa B i C, ima za posledicu da inficirani često nisu svesni da su nosioci virusa, a samim tim postoji i veća mogućnost širenja infekcije.

Hepatitisi predstavljaju zapaljensko oboljenje jetre. Iako hepatitisi mogu biti izazvani bakterijskim infekcijama, lekovima, alkoholom, hemijskim supstancama i autoimunim bolestima, najčešće pod hepatitisima podrazumevamo zapaljenje jetre uzrokovano virusima. Uzročnici virusnih hepatitisa su virusi hepatitisa A, B, C, D, E i G, od kojih najveći značaj imaju hepatitisi izazvani virusima A, B i C.

Hepatitis A se širi bliskim kontaktom sa zaraženom osobom, ređe putem zaražene hrane i vode, a može se širiti i seksualnim kontaktom. U Sremu su poslednjih decenija najčešće obolevala deca predškolskog i školskog uzrasta, dok poslednjih godina se oboljenje sve češće javlja kod odraslih. Oba bolest je po pravilu lakog toka i ostavlja doživotan imunitet. Komplikacije se javljaju kod onih koji već imaju neko drugo oboljenje jetre. U prevenciji ovog hepatitisa najveći značaj ima održavanje lične higijene i obezbeđenje higijenski ispravne vode za piće.

Za razliku od hepatitisa A, koji se javlja samo u akutnoj formi, hepatitisi B i C se mogu javiti kako u akutnom, tako i hroničnom obliku, pri čemu je za hepatitis C hroničan oblik mnogo češći.

Prema procenama Svetske zdravstvene organizacije 500 miliona ljudi širom sveta trenutno je zaraženo hepatitisom B ili C (procenjuje se da je svaki dvanaesti stanovnik planete nosilac hepatitisa B ili C virusa). Većina od 500 miliona zaraženih to i ne zna.

Osobe sa hroničnim hepatitisom su u velikom riziku da obole od ciroze, odnosno raka jetre, bolesti od kojih godišnje umre oko milion i po ljudi širom sveta.

U 2010. godini u Sremu je registrovano 19 slučajeva hepatitisa B i još 2 slučaja nosilaštva ovog virusa. Virus hepatitisa B (HBV) se prenosi kontaktom sa krvlju i telesnim tečnostima zaražene osobe, na isti način kako se prenosi i HIV.

Virus hepatitisa B je oko 100 puta zarazniji od HIV-a. Prenosi se upotrebom nesterilnih igala i drugih nesterilnih medicinskih instrumenata, kao i prilikom upotrebe droga, tetovaža, pirsinga i drugih sličnih metoda, kao i seksualnim kontaktom.

Zaražene trudnice mogu preneti infekciju na svoje novorođenče. Zbog toga u prevenciji hepatitisa B značajne mere predstavljaju kontrola trudnica u poslednjem mesecu trudnoće na zaraženost virusom hepatitisa B, sistematska vakcinacija dece, zdravstvenih radnika i drugih osoba koje su posebno izložene riziku (korisnici droga, štićenici specijalnih ustanova, osobe na hemodijalizi, seksualni partneri osoba koje imaju hepatitis B).

Hepatitis B se ne prenosi hranom i vodom, kao ni uobičajenim socijalnim kontaktima.

Svetska zdravstvena organizacija procenjuje da je oko 3% svetske populacije zaraženo hepatitis C virusom (VHC), od kojih su tri četvrtine hronični nosioci, sa razikom nastanka ciroze ili raka jetre. U Sremu je prošle godine registrovano 11 osoba obolelih od hepatitisa C i 26 osoba koji su bili nosioci virusa. Mada većina inficiranih osoba nema tegobe, postoji rizik od oštećenja jetre, kao i prenošenja virusa na druge osobe. Dok se ranijih decenija hepatitis C prenosio najčešće transfuzijom krvi, usled nepoznavanja prirode ovog virusa, danas se virus prenosi putem krvi – prvenstveno kod osoba koje koriste droge, a ređe seksualnim odnosom i sa zaražene majke na novorođenče (vertikalni put prenosa). U prevenciji ovog oboljenja od posebnog značaja je prepoznavanje sopstvenog rizika od hepatitisa C, kao i prevencija ove infekcije među korisnicima droga, njihovim uvođenjem u programe lečenja zavisnosti, odnosno obezbeđenje sterilnih špricova i igala.

Zavod za javno zdravlje Sremska Mitrovica, putem Savetovaništa za HIV i hepatitis kontinuirano sprovodi epidemiološki nadzor nad hepatitisima, sa ciljem da se prati epidemiološka situacija i unapredi prevencija ovih zaraznih bolesti.

Povodom 28. jula –svetskog dana borbe protiv hepatitisa, pozivamo sve građane koji su bili u riziku (imali nezaštićene seksualne odnose, koristili droge, često menjali partnere ili su u svom ponašanju prepoznali neki drugi rizik) da se jave u Savetovanište za HIV i hepatitis.

Savetovanište radi svakog radnog dana od 7 do 15 časova. Nije potrebno zakazivanje niti zdravstvena knjižica a po želji klijenta, testiranje može biti i anonimno. Sem testiranja na hepatitis B i C, moguće je sprovesti testiranje na HIV.